

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Hållbar terrängkörning (SOU 2019:67)

Ert dnr. M2020/00205/Nm

Neuro

Neuro är en oberoende organisation specialiserad på neurologi. Vi finns för att ge våra cirka 13 000 medlemmar information, stöd och en framtidstro. Vårt mål är att personer som lever med neurologiska diagnoser ska få samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter som alla andra.

Sammanfattning

Neuro välkomnar den del av utredarens uppdrag som handlar om att lämna förslag som syftar till att underlätta för personer med bestående rörelsehinder att köra i terräng med motordrivet fordon för att jaga, fiska eller bedriva annat friluftsliv. Vi hade dock gärna sett att någon med expertis i funktionshinderfrågor suttit med i den expertgrupp som bistått utredaren, då det är en av utredningens huvudfrågor. En sådan representant hade kunnat bidra med ett perspektiv vi tycker saknas.

Vi delar utredningens bedömning att det föreslagna så kallade tillståndsalternativet innebär en viss förbättring, jämfört med fortsatt dispensprövning. Det underlättar dock endast marginellt och innebär att funktionsnedsatta personer som vill komma ut i naturen fortsatt kommer att diskrimineras, genom att krävas på tillstånd. Vi förordar att funktionsnedsatta ges ett generellt undantag. Om krav på tillstånd ändå införs har vi starka invändningar vad gäller föreslagen ansökningsavgift och giltighetstid.

Inledning

Neuro har beretts tillfälle att lämna ett yttrande på remissen *Hållbar terrängkörning (SOU 2019:67)*. Vi tackar för möjligheten att komma med synpunkter remissen. Vårt förbund har också konsulterats vid ett tillfälle under utredningens gång, vilket är positivt. Vi ser dock att Neuro eller en annan organisation som företräder funktionsnedsatta personer hade kunnat bistå med värdefull kunskap i än större utsträckning, som en del av utredningens expertgrupp. Ett sådant perspektiv hade behövts mer genomgående, inte minst då ambitionen att underlätta för de grupper vi företräder att bedriva friluftsliv är en av utredningens huvudfrågor.

För en person med nedsatt förmåga att förflytta sig på egen hand är en ATV (All Terrain Vehicle) eller fyrhjuling ett motordrivet terränggående *gånghjälpmedel*. Det är det

vanligaste hjälpmedlet som används av funktionsnedsatta personer som vill komma ut i terrängen och som inte själva kan gå. En ATV är vidare ett fritidshjälpmedel som den funktionsnedsatta själv måste bekosta.

Underlättar inte tillräckligt

Utredningens förslag för att underlätta för personer med bestående rörelsehinder att köra i terräng med motordrivet fordon för att jaga, fiska eller bedriva annat friluftsliv innebär i huvudsak två förbättringar: dels en mer rättssäker prövning, dels att den enskilde slipper ansöka om dispens av flera länsstyrelser för att kunna delta i jakt, fiske eller annat friluftsliv i fler än ett län. Dock tillkommer enligt förslaget en ansökningsavgift, vilket innebär en viss försämring. Utredarens förslag innebär också ytterligare en myndighetskontakt för en funktionsnedsatt jägare, för att kunna jaga på lika villkor som andra. Fortsatt krävs dispens från aktuell länsstyrelse samt Naturvårdsverket för att få jaga vilda fåglar och vissa däggdjur från motorfordon och nu också intyg från Transportstyrelsen för att köra i terräng.

Det är inte att tillräckligt underlätta för funktionsnedsatta personer att gå från nuvarande ordning med dispensprövning hos länsstyrelserna till en som kräver ansökan om tillstånd av Transportstyrelsen. Det byråkratiska systemet med krav på en omfattande ansökan kvarstår. Dessutom krävs alltid ett markägartillstånd innan en funktionsnedsatt person kan komma ut i naturen med ett motordrivet terränggående gånghjälpmedel.

Vi anser att föreslagen lagstiftning skulle diskriminera funktionsnedsatta personer. Den ligger inte i linje med det nationella målet för funktionshinderspolicen att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning.

Ej sannolikt en väsentlig ökning

Utredaren hänvisar till SCB:s statistik över antal personer över 16 år med nedsatt rörelseförmåga, uppemot 500 000 personer. Man resonerar utifrån den att ett stort antal av dem kommer att åka ut i terrängen om det blir ett generellt undantag och orsaka en stor ökning av skador på skog och mark. Det är inte ett troligt scenario. För det första är det långt ifrån alla med rörelsehinder som skulle kunna använda en ATV för jakt, fiske och annat friluftsliv, just på grund av sin funktionsnedsättning.

För det andra krävs stora investeringar av den enskilde med en funktionsnedsättning som behöver en ATV för att kunna ta sig ut i terräng. Det är därför inte troligt att många fler än de som redan idag har ett stort jakt-, fiske- och friluftslivintresse och därför ansöker om dispens skulle kunna prioritera det. Kostnaden för en ATV är 30–100 000 kronor.

Fordonet måste stå i ett garage eller annat utrymme när den inte används. Om ägaren inte bor lantligt så att ATV:en kan användas direkt från uppställningsplatsen krävs också något att transportera ATV:en på, så som en släpkärra, för att komma till en startplats i terrängen.

Ett generellt undantag bedömer vi skulle innebära en marginell ökning av antalet funktionsnedsatta personer som skulle börja använda motordrivna terränggående gånghjälpmedel, från dagens cirka 200. Dessutom finns ingen antalsbegränsning varken i dagens system med dispenser eller det föreslagna tillståndssystemet. Ett generellt undantag är samtidigt det alternativ som skulle underlätta mest för funktionsnedsatta personer att komma ut i naturen.

Tillståndets kostnad och giltighetstid

Skulle regering och riksdag ändå besluta att införa det så kallade tillståndsalternativet har vi två viktiga medskick. Enligt utredningen är det rimligt att Trafikverket i så fall tar ut en avgift, 1 200 kronor, från den funktionsnedsatte som ansöker om ett tillstånd för att kunna använda ett motordrivet gånghjälpmedel för att komma ut i naturen. Vi anser inte att det är rimligt, utan menar att det är diskriminerande och att den funktionsnedsatte har nog med extra utgifter för att kunna delta i jakt, fiske och annat friluftsliv. När det gäller exempelvis ansökningar om parkeringstillstånd för rörelsehindrade *får inte* kommuner ta ut någon avgift för att pröva ett sådant ärende. Att som i utredningen istället jämföra en ansökan om den här typen av tillstånd med en för taxiförarlegitimation – vilken möjliggör inkomstbringande verksamhet – är inte skäligt.

Vi ser det heller inte som rimligt att tillståndet måste förnyas vart femte år när det handlar om en permanent funktionsnedsättning. Då bör det inte ha någon tidsgräns. För den enskilde innebär att ansöka på nytt en onödig, återkommande byråkratisk omgång med integritetskänsliga inslag. Även för tillståndsmyndigheten innebär det en administrativ börda.

Med vänliga hälsningar

Lise Lidbäck
Förbundsordförande

Rikard Södergren
Föredragande